

Co je pedagogika?

Zuzana Šalamounová

PS 2016

Vymezení pedagogiky

Míchání různých typů výroků:

- deskriptivní výrok
- hodnotový výrok
- normativní výrok

Lehce nevrle reagoval na debatu o epizeuxi Jiří Kostečka z Asociace středoškolských češtinářů s tím, že test musí obsahovat i složitější úlohy pro gymnazisty. Jenže posun od dovedností k jalovému znalostem neprospěje ani gymnazistům.

Kromě úloh zaměřených na přesné čtení a pravopis přibývá úloh, které se ptají právě na lingvistické termíny, představitele literárních směrů či názvy funkčních stylů, úlohy znalostní.

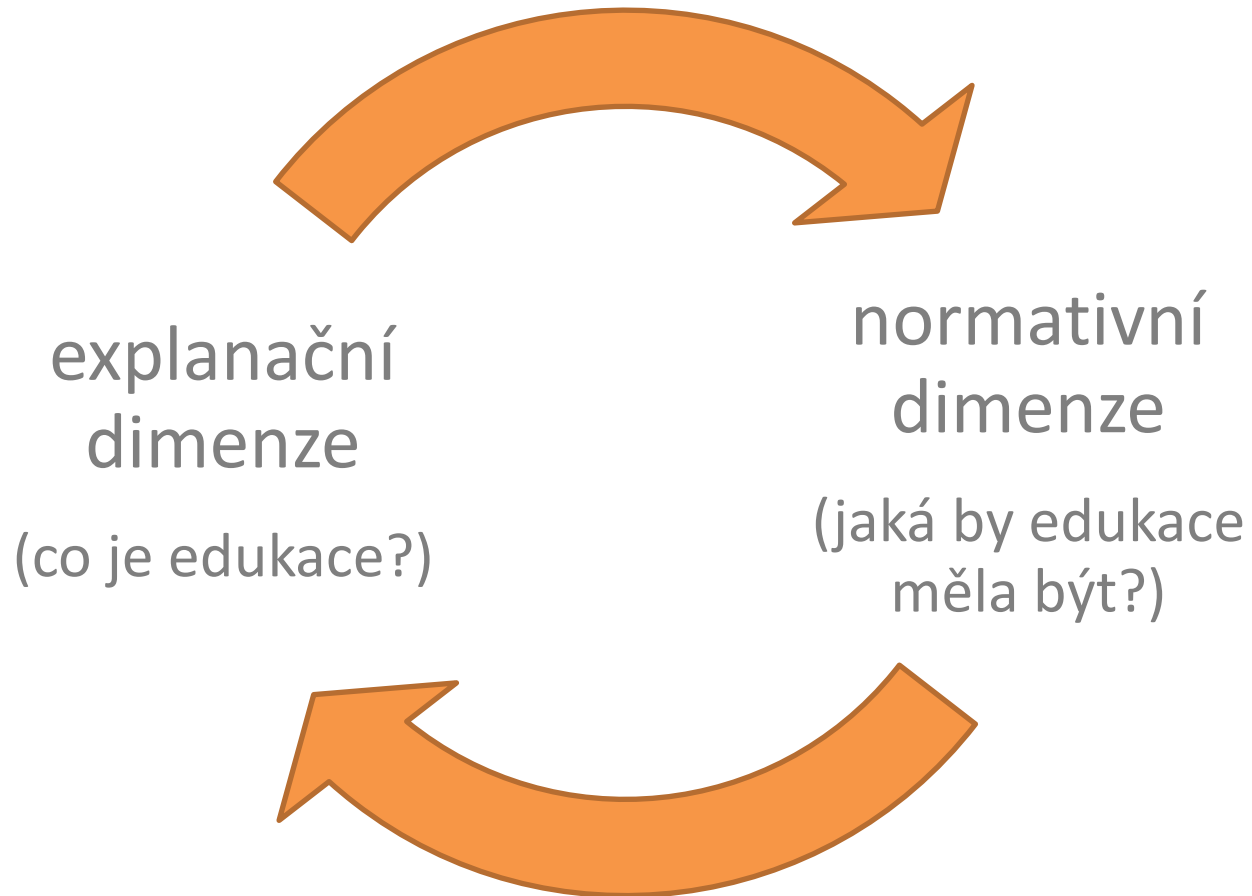
Škola by měla navrhnout a v ŠVP popsat vlastní postupy, které budou všichni učitelé využívat k cílenému vyšších kognitivních operací žáků v literární výchově.

Vymezení pedagogiky

-laické pojetí: pedagogika jako receptář

Vymezení pedagogiky

Vymezení pedagogiky

Pedagogika jako věda o výchovné a vzdělávací (edukační) realitě a jejích souvislostech.

- Předmět

- Metodologie

- Infrastruktura oboru

- Terminologie (RVP, kurikulum, kompetence, SES ...)

- Struktura disciplín

Základní pedagogické disciplíny

Obecná pedagogika	Vědecká disciplína zabývající se srovnáváním pedagogických jevů ve dvou nebo více geografických oblastech.
Obecná didaktika	Disciplína rozvíjející systém teoretických principů, metod a způsobů popisu, analýzy a objasňování pedagogických jevů.
Dějiny výchovy a vzdělávání	Disciplína pedagogické vědy zabývající se formulací a výkladem základních pojmů a teoretických konstruktů vzdělávání a výchovy.
Srovnávací pedagogika	Pedagogická disciplína zkoumající historický vývoj pedagogických teorií a výchovně-vzdělávací praxe.
Pedagogická metodologie	Teorie vzdělávání a vyučování. Jejím předmětem jsou cíle, obsah, metody a organizační formy vyučování.

Základní pedagogické disciplíny

Obecná pedagogika

Vědecká disciplína zabývající se srovnáním pedagogických jevů ve dvou nebo více geografických oblastech.

Obecná didaktika

Disciplína rozvíjející systém teoretických principů, metod a způsobů popisu, analýzy a objasňování pedagogických jevů.

Dějiny výchovy a vzdělávání

Disciplína pedagogické vědy zabývající se formulací a výkladem základních pojmů a teoretických konstruktů vzdělávání a výchovy.

Srovnávací pedagogika

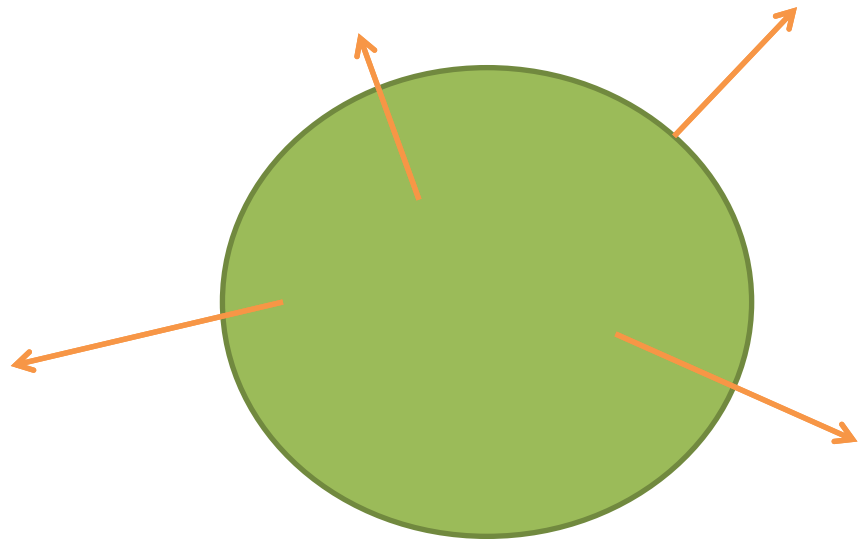
Pedagogická disciplína zkoumající historický vývoj pedagogických teorií a výchovně-vzdělávací praxe.

Pedagogická metodologie

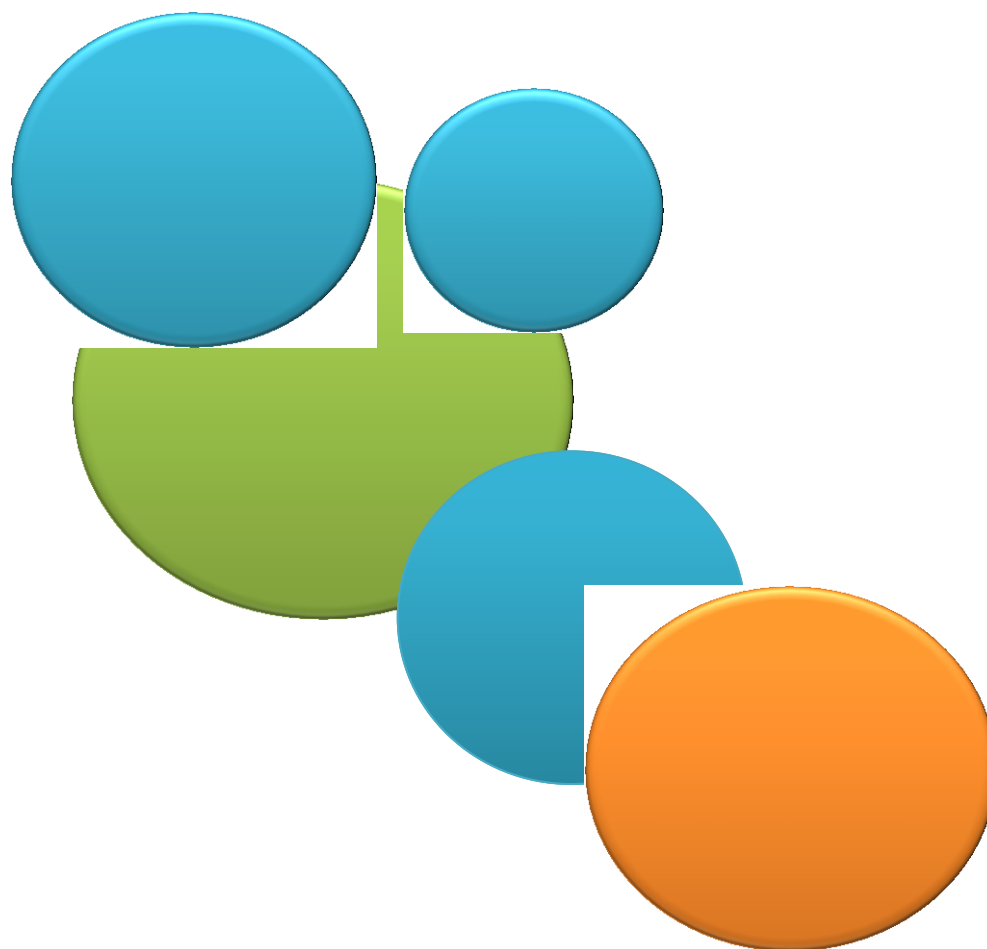
Teorie vzdělávání a vyučování. Jejím předmětem jsou cíle, obsah, metody a organizační formy vyučování.

Aplikované pedagogické disciplíny

- dle věku
- dle instituce
- dle specifických potřeb cílové skupiny...

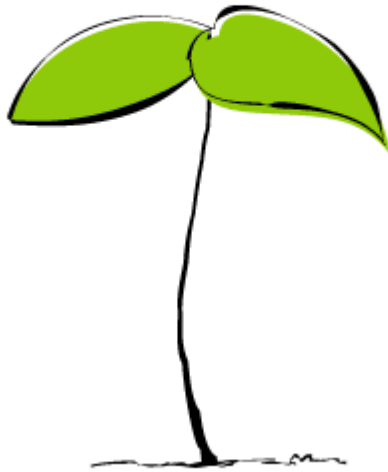
Hraniční pedagogické disciplíny

Hraniční pedagogické disciplíny

- pedagogická psychologie
- filozofie výchovy
- sociologie vzdělání a výchovy
- vzdělávací politika
- ekonomie vzdělávání
- školský management
- ...

Co je výchova?

Dualistické pojetí výchovy

A) Rozvoj přirozených vloh (Rousseau, subjektivismus)

-výchova rozvíjí potence jedince

-svobodný rozvoj dětské přirozenosti bez společenských zásahů a nátlaku

-„Vše vychází dobré z rukou stvořitelových, vše se kazí v rukou člověka.“ (Emil I)

B) Překonávání přirozených sklonů a jejich nahrazování návyky

-výchova je formativní činnost

-výchova je konverze lidské přirozenosti (dětská nehotovost)

Durkheim: vše, co člověka dělá člověkem, je společenského původu

Co je vzdělávání?

Výchova a vzdělávání

-záměrné, soustavné, organizované, realizované
na základě cílů, prostřednictvím vzájemného
působení

= edukace (educational science/s) (Průcha)

→ edukační procesy, prostředí, realita

Výchova a vzdělávání

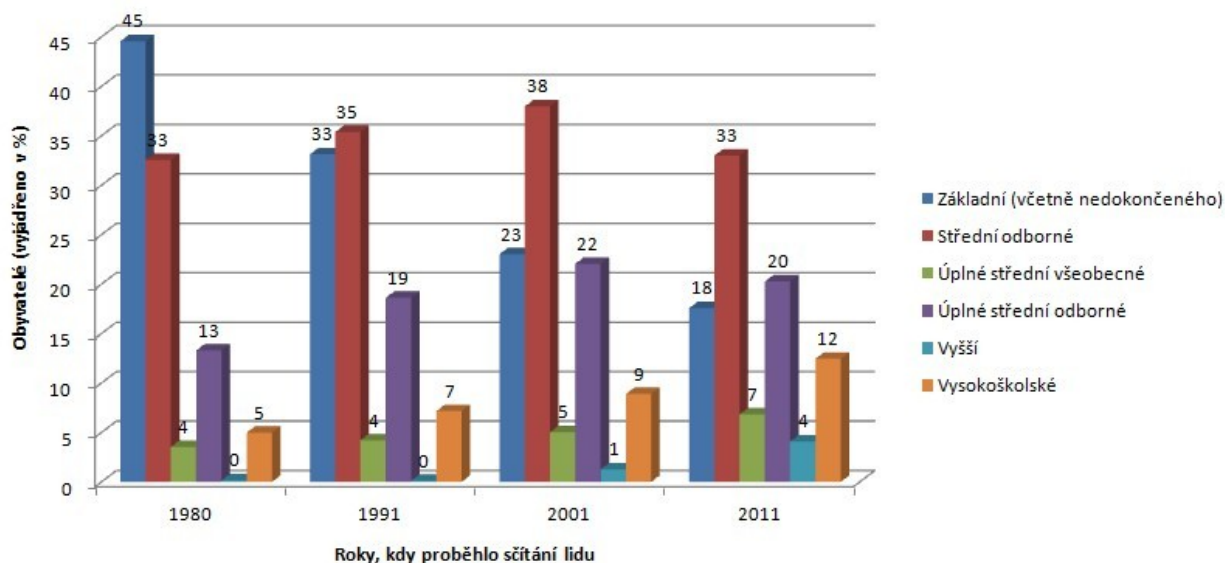
Výchova: rozvíjení a formování postojů jedince, vztahů k hodnotám

Vzdělávání: osvojování poznatků, dovedností

Vzdělání, vzdělanost, vzdělavatelnost

Nejvyšší ukončené vzdělání obyvatel ČR starších 15 let
(vyjádřeno v %)

Vyučování a učení

Vyučování = jednání vedoucí k vytváření učebních situací za účelem komunikace poznatků, stimulování procesů myšlení a podněcování osobnostního vývoje

Učení = proces osvojování vědomostí, schopností, dovedností, postojů, návyků